

MPR_EICR Evropská unie a euroregiony

Regionální politika II

podzim 2017

Ing. Dominika Tóthová
d.tothova@mail.muni.cz

Osnova přednášky

1. Programování
2. Institucionální zajištění
3. Financování politiky soudržnosti v EU
4. Politika soudržnosti 2014 - 2020
5. Politika soudržnosti v ČR
 1. 2004 – 2006
 2. 2007 – 2013
 3. 2014 - 2020

Programování

= několikastupňový proces organizování, rozhodování, a financování uskutečňovaný s cílem provádět na víceletém základě společnou akci Společenství a členských států při dosahování cílů

- Cíle fondů jsou sledovány v rámci systému víceletého programování organizovaného v několika fázích, které zahrnují určení priorit, financování a systému řízení a kontroly
- Pro 2007 – 2013 (platí i pro 2014 – 2020) definovány pojmy:
 - Operační program (OP)
 - Prioritní osa
 - Operace

Institucionální zajištění

- Orgány, které se podílejí na zajištění procesu administrace a implementace projektů v praxi:
 - Řídící orgán
 - Zprostředkující subjekt
 - Platební orgán (agentura)
 - Monitorovací výbor
 - Příjemce finanční pomoci (konečný subjekt)
- V ČR orgán odpovědný za celkovou přípravu a koordinaci v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti

Financování politiky soudržnosti v EU

- 60. léta
- 70.léta
- 80.léta

Financování politiky soudržnosti v EU

- **1989 – 1993**

- Celkový rozpočet strukturálních fondů 69 mld. ECU
- cca 25 % rozpočtu EU a 0,3 % celkového HDP EU
- Hlavní příjemci: Španělsko, Itálie, Portugalsko, Řecko

- **1994 – 1999**

- Celkový rozpočet strukturálních fondů a Fondu soudržnosti: 168 mld. ECU
- Cca třetinu rozpočtu EU a 0,4 % celkového HDP EU
- Hlavní příjemci: Španělsko, Německo, Itálie, Portugalsko, Řecko, Francie

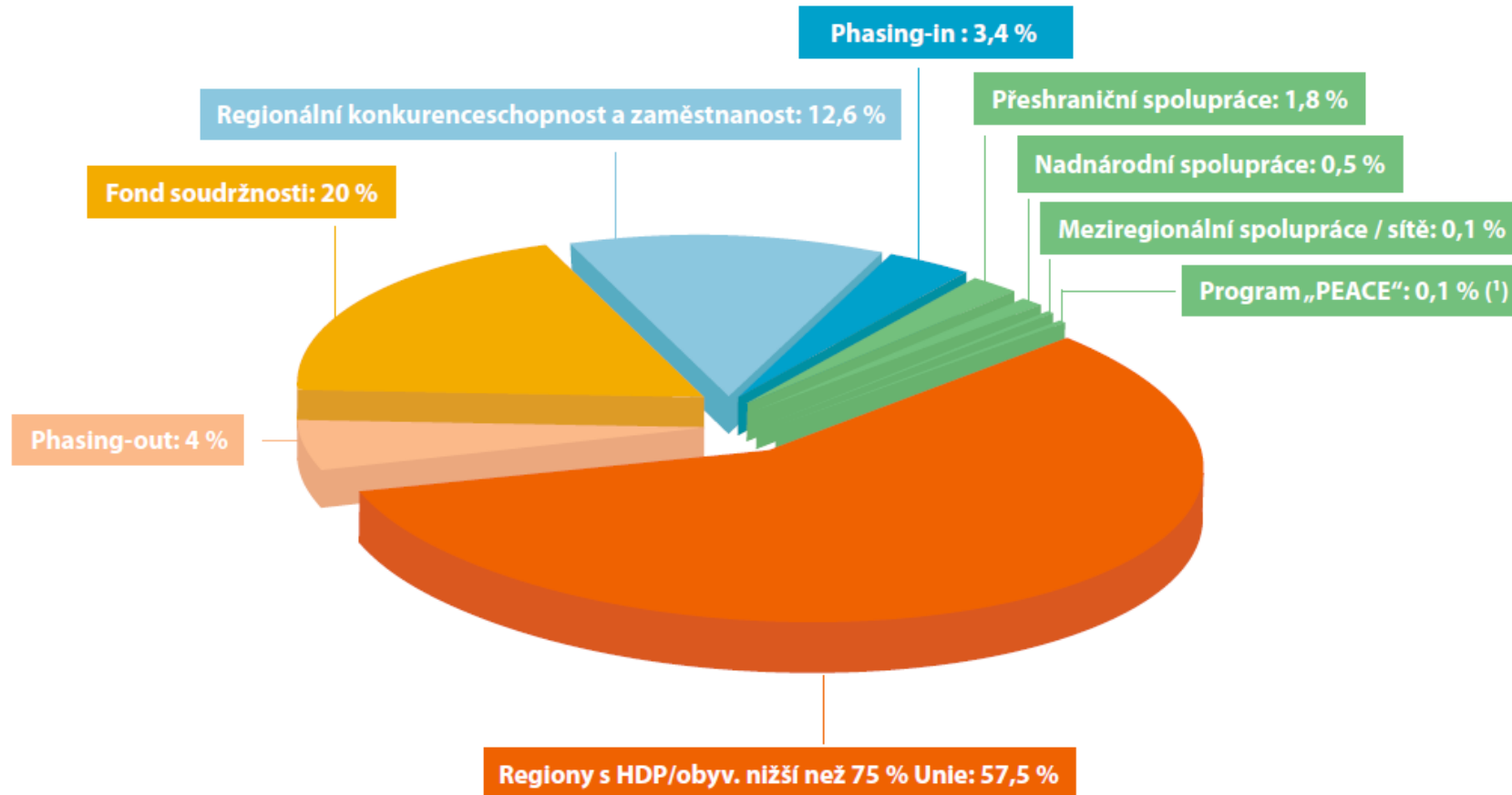
- **2000 – 2006**

- Celkový objem dostupných prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti: 213 miliard EUR pro EU-15 na období 2000 až 2006 a 21,7 miliardy EUR pro 10 nových členských států na období 2004 až 2006
- Cca třetinu rozpočtu EU a 0,4 % celkového HDP EU
- Hlavní příjemci: Španělsko, Německo, Itálie, Řecko, Portugalsko, Spojené království, Francie

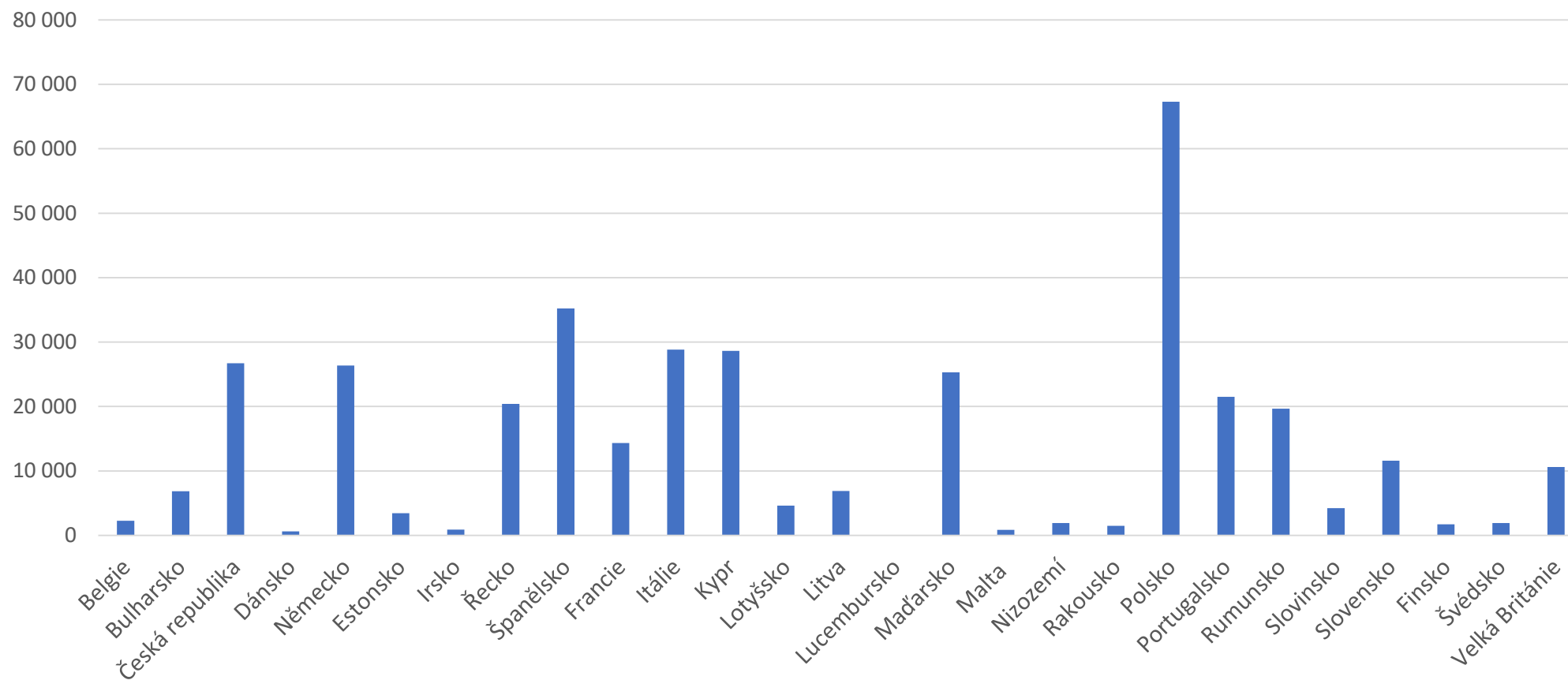
Financování politiky soudržnosti v EU 2007 - 2013

- Celkový objem dostupných prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti: 347 mld. EUR
- Cca 35,7 % rozpočtu EU a 0,38 % celkového HDP EU
- Hlavní příjemci: Polsko, Španělsko, Itálie, Česká republika, Německo, Maďarsko, Portugalsko, Řecko
- Prostředky podle Cílů:
 - 81,5 % Konvergence
 - 16 % Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
 - 2,5 % Evropská územní spolupráce
- Míry spolufinancování (Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006)
 - Konvergence 75 – 85 %
 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 50 – 85 %
 - Evropská územní spolupráce 75 – 85 %
 - Fond soudržnosti 85 %

Financování politiky soudržnosti v EU 2007 - 2013



Alokace prostředků 2007 – 2013 (mil. EUR)



Politika soudržnosti 2014 - 2020

- hlavní investiční nástroj EU k dosažení cílů strategie Evropa 2020
- Cíle politiky soudržnosti EU:
 - **Investice pro růst a konkurenceschopnost** (97,6 % rozpočtu)
 - **Evropská územní spolupráce** (2,4 % rozpočtu)

Strategie Evropa 2020 - cíle

1. Zaměstnanost

- Zaměstnat 75 % osob ve věkové kategorii od 20 do 64 let

2. Výzkum a vývoj

- Investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP Evropské unie

3. Změna klimatu a udržitelné zdroje energie

- Snížit emise skleníkových plynů o 20 % (nebo dokonce o 30 %, pokud k tomu budou vytvořeny podmínky) ve srovnání se stavem v roce 1990
- Zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 20 %
- Zvýšit energetickou účinnost o 20 %

4. Vzdělávání

- Snížit míru nedokončení studia pod 10 %
- Dosáhnout ve věkové kategorii od 30 do 34 let alespoň 40% podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva

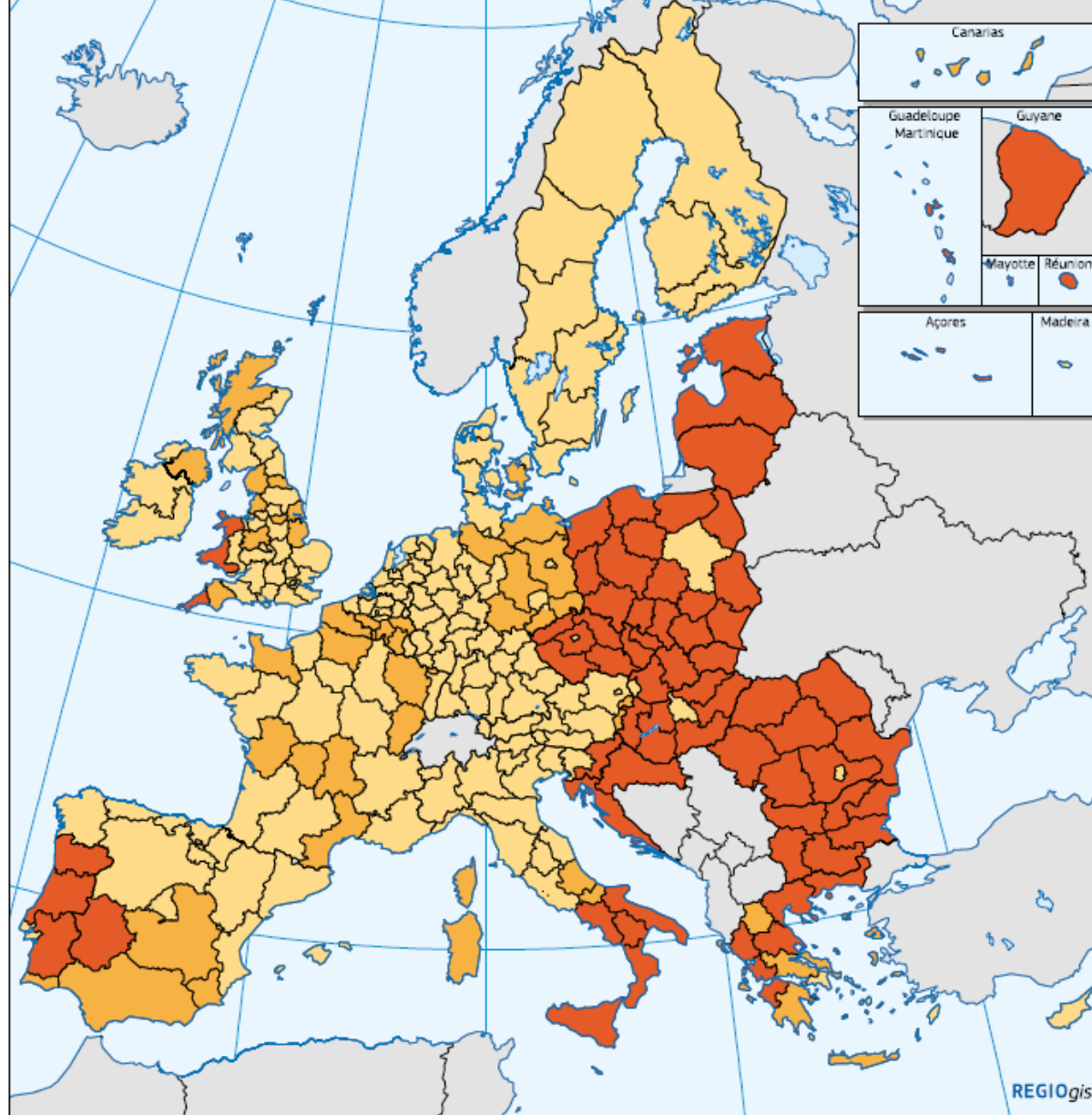
5. Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení

- Snížit alespoň o 20 milionů počet lidí, kteří žijí v chudobě a sociálním vyloučení nebo jsou na pokraji chudoby a hrozí jim sociální vyloučení

Politika soudržnosti 2014 – 2020

Podporované regiony

- Podpora všech regionů rozdělených do 3 kategorií
 - **méně rozvinuté regiony**
 - jejichž HDP je nižší než 75 % průměru EU-28
 - spolufinancování 75 – 85 %
 - **tzv. přechodové regiony**
 - jejichž HDP se pohybuje v rozmezí 75 – 90 % průměru EU-28
 - spolufinancování 60 %
 - **více rozvinuté regiony**
 - jejichž HDP je vyšší než 90 % průměru HDP
 - spolufinancování 50 %



Kategorie

- Méně rozvinuté regiony (HDP na hlavu < 75 % průměru zemí EU27)
- Přechodové regiony (HDP na hlavu ≥ 75 % a < 90 % průměru zemí EU27)
- Více rozvinuté regiony (HDP na hlavu ≥ 90 % průměru zemí EU27)

Politika soudržnosti 2014 – 2020

Evropské strukturální a investiční fondy (ESI)

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

- Legislativa: Nařízení (EU) č. 1303/2013 (obecná ustanovení) + Nařízení o konkrétních fondech

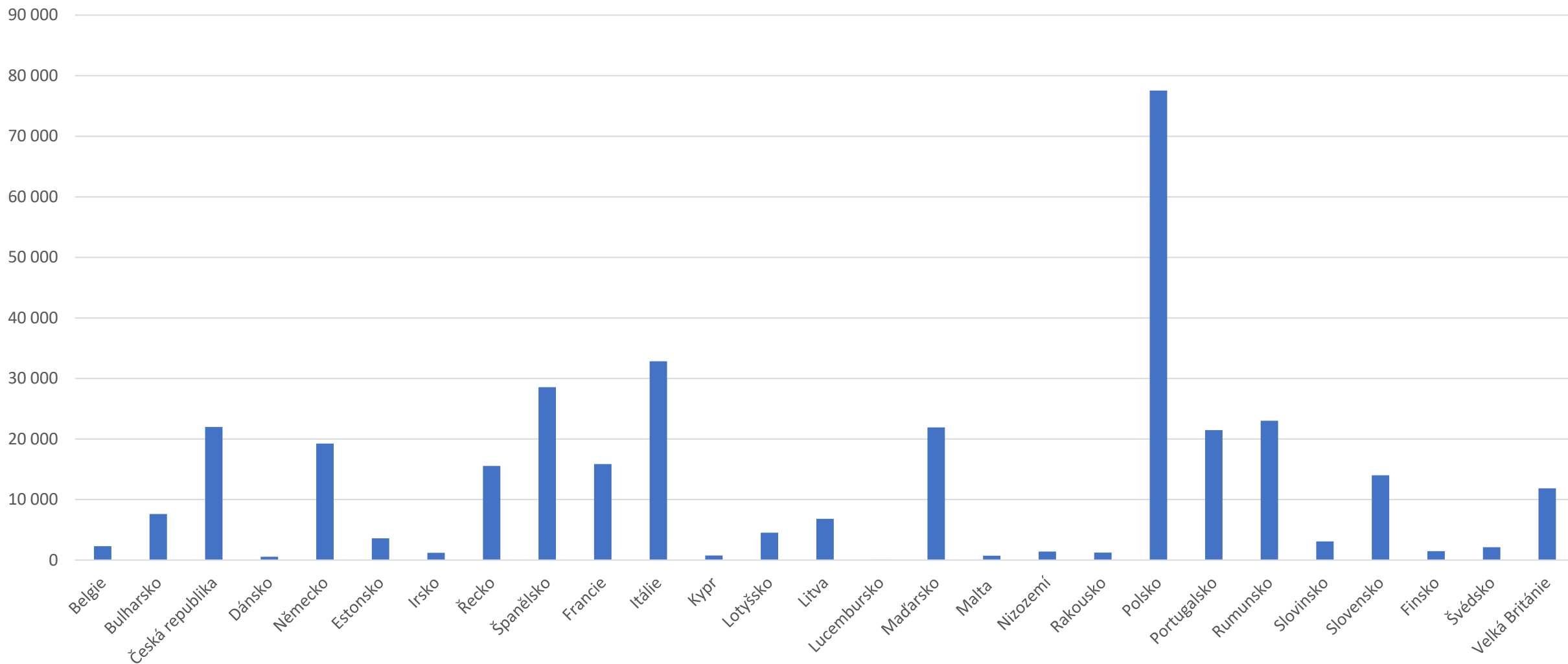
Politika soudržnosti 2014 – 2020

Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

- zaměřen na financování námořní a rybářské politiky EU
- projekty týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu podporující konkurenceschopnost, ochranu a zlepšování podmínek rybolovu
- Pravidla pro fungování ENRF jsou upravena v nařízení EP a Rady č. 508/2014.

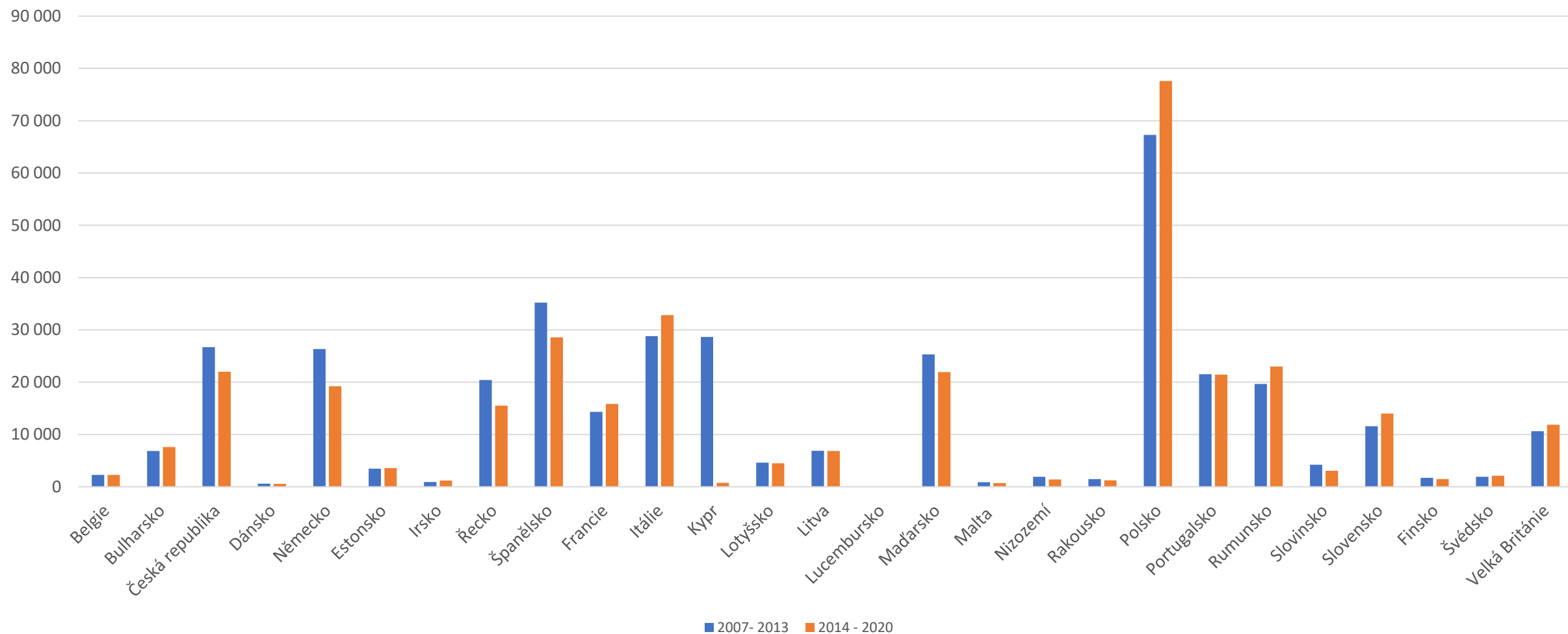
Politika soudržnosti 2014 – 2020

Alokace prostředků (mil. EUR)



Alokace prostředků (mil. EUR)

2007 – 2013 / 2014 - 2020



Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Strategické dokumenty

- Národní rozvojový plán (NRP)
- Rámec podpory společenství (RPS)
- Operační programy
 - priority

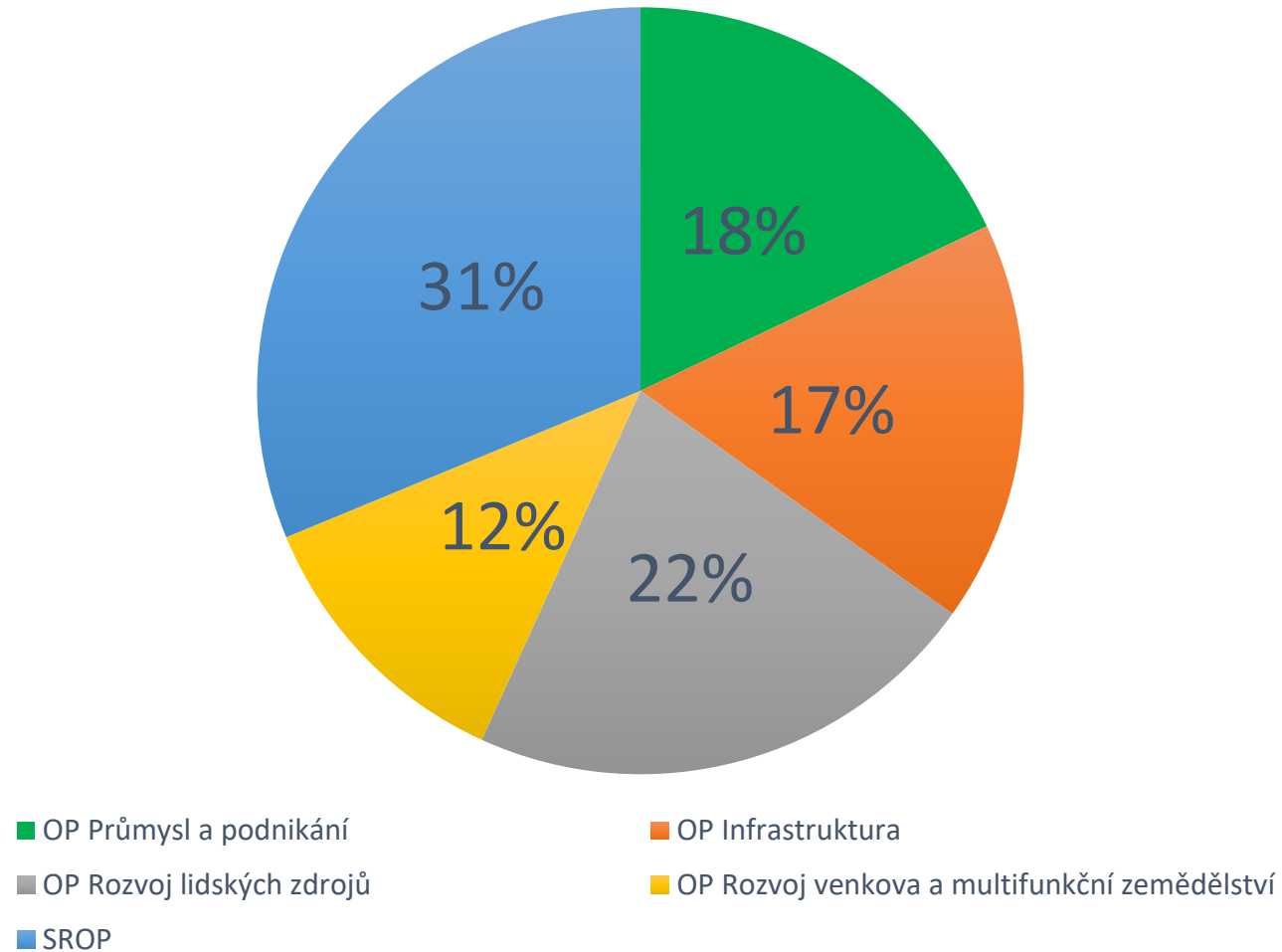
Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Operační programy

- Cíl 1: sektorové OP
 - OP Infrastruktura
 - OP Průmysl a podnikání
 - OP Rozvoj lidských zdrojů
 - OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
 - Společný regionální operační program (SROP)
- Cíl 2 a 3: upraveny tzv. Jednotným programovým dokumentem
- Fond soudržnosti
- Iniciativy Společenství – EQUAL, INTERREG

Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Celková alokace zdrojů na jednotlivé OP v ČR



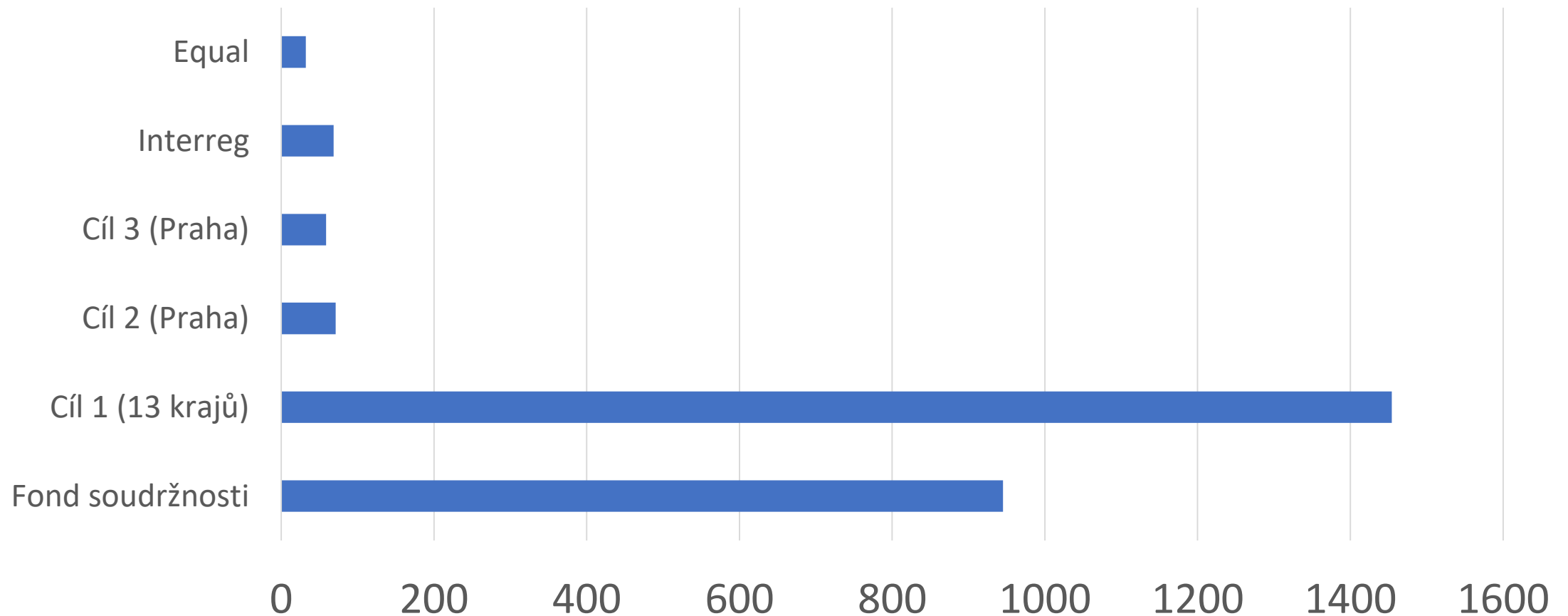
Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Strukturální fondy

- ERDF
 - největším fondem
 - financovány projekty v regionech spadajících do Cílů 1 a 2.
- ESF
 - hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU
 - financovány projekty Cílů 1, 2, 3
- EAGGF – orientační sekce
 - Rozvoj venkovských oblastí. EAGGF je rozdělen do dvou sekcí
 - podporuje rozvoj venkova v souladu s Cílem 1
- FIFG
 - Cíl 1

Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Rozdělení prostředků mezi strukturální operace (mil. EUR)



Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

- Pro EU vyčleněno 347 mld. EUR, z toho pro ČR cca 26 mld. EUR (= 7,5 %)
- cíle vyplývající ze strategie Evropské unie na pomoc růstu a zaměstnanosti (tzv. Lisabonské strategie)

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Strategické dokumenty

- Strategické obecné zásady Společenství
- Národní rozvojový plán
- Národní strategický referenční rámec
- Operační programy
 - Prioritní osy → oblasti podpory

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíle

- **Cíl Konvergence**

- financovaný z ERDF, ESF a FS
- v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy.

- **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

- financovaný z ERDF a ESF
- v České republice pod něj spadá Hlavní město Praha.

- **Cíl Evropská územní spolupráce**

- financovaný z ERDF
- V České republice pod něj spadají všechny regiony

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Rozdělení prostředků mezi jednotlivé Cíle

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54 %	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95 %	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56 %
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52 %	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46 %
Celkem	347 mld. €	100,00 %	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00 %

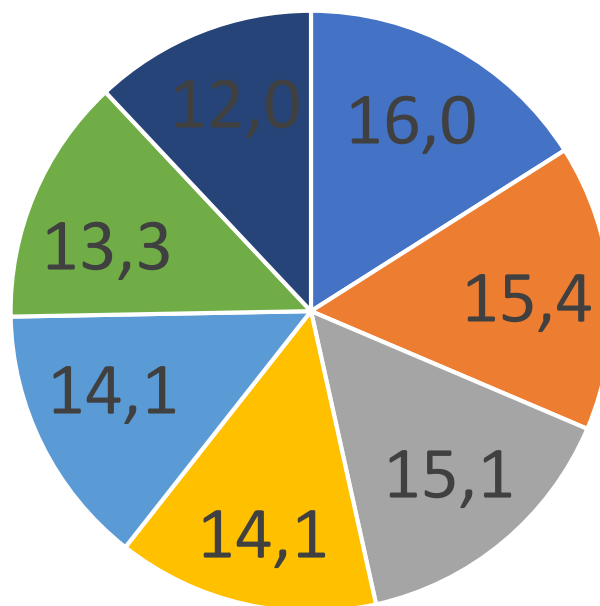
Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Konvergence

- 7 regionálních OP (4,66 mld. EUR)
 - **ROP NUTS II Severozápad**
 - **ROP NUTS II Moravskoslezsko**
 - **ROP NUTS II Jihovýchod**
 - **ROP NUTS II Severovýchod**
 - **ROP NUTS II Střední Morava**
 - **ROP NUTS II Jihozápad**
 - **ROP NUTS II Střední Čechy**

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Finanční alokace na jednotlivé ROP (%)



- ROP Severozápad
- ROP Střední Morava
- ROP Moravskoslezsko
- ROP Jihozápad
- ROP Jihovýchod
- ROP Střední Čechy
- ROP Severovýchod

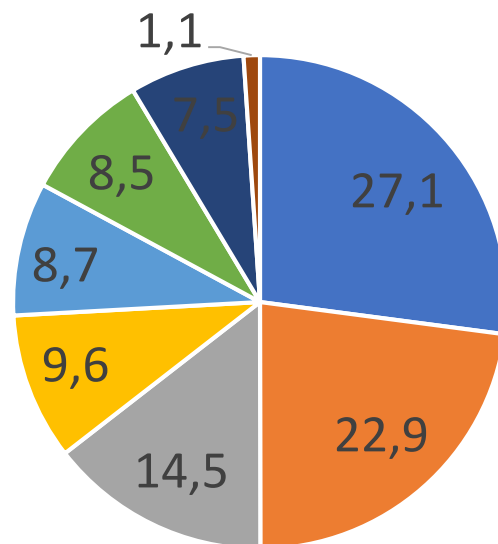
Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Konvergence

- 8 tematických OP (21,23 mld. EUR)
 - **OP Doprava**
 - **OP Životní prostředí**
 - **OP Podnikání a inovace**
 - **OP Výzkum a vývoj pro inovace**
 - **OP Lidské zdroje a zaměstnanost**
 - **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**
 - **Integrovaný operační**
 - **OP Technická pomoc**

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Finanční alokace na jednotlivé tematické OP (%)



■ OP Doprava

■ OP Podnikání a inovace

■ OP Lidské zdroje a zaměstnanost

■ Integrovaný operační program

■ OP Životní prostředí

■ OP Výzkum a vývoj pro inovace

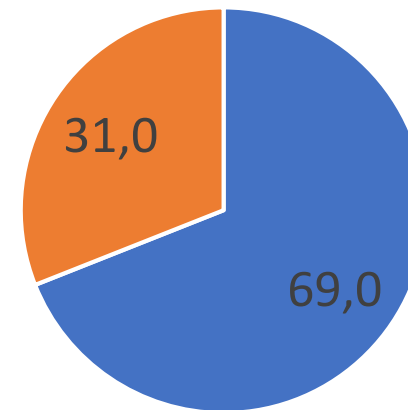
■ OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

■ OP Technická pomoc

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

- alokace pro ČR 0,42 mld. EUR
- **OP Praha Konkurenceschopnost**
- **OP Praha Adaptabilita**



■ OP Konkurenceschopnost ■ OP Adaptabilita

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Evropská územní spolupráce

- podpora přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů
- V ČR všechny regiony, alokace 0,39 mld. EUR
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko**

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Evropská územní spolupráce

- **OP Mezuregionální spolupráce** (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- **Síťový operační program ESPON 2013** (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- **Síťový operační program INTERACT II** (všechny členské státy)

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Evropská územní spolupráce

- OP Nadnárodní spolupráce

Map 1: Programming area



Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

- Pro EU vyčleněno 352 mld. EUR, z toho pro ČR cca 24 mld. EUR (= 6,8 %)
- nastavena společná pravidla pro pět fondů, které dohromady tvoří Evropské strukturální a investiční fondy (ESI).
- Investice jsou v tomto období koncentrovány na cíle vyplývající ze Strategie Evropské unie pro inteligentní a udržitelný růst (tzv. strategie Evropa 2020).

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Strategické dokumenty

- **Dohoda o partnerství**

- základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z ESI fondů v programovém období 2014–2020
- analyzuje na základě evropských, národních i regionálních strategických dokumentů současnou socioekonomickou situaci České republiky, zdejší disparity, rozvojové potřeby a potenciál
- definuje priority a očekávané výsledky pro celé programové období

- **Operační programy** → prioritní osy

Alokace České republiky = 23,96 mld. €

Evropský fond pro regionální rozvoj EFRR	Evropský sociální fond ESF	Fond Soudržnosti FS	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova EZFRV	Evropský námořní a rybářský fond ENRF
11,94 mld. €	3,43 mld. €	6,26 mld. €	2,31 mld. €	0,03 mld. €

Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů

		v mld. €	% alokace
	1. Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi	2,51	11 %
	2. Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií	1,07	4 %
	3. Podpora malých a středních podniků	1,34	6 %
	4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky	2,25	9 %
	5. Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže	1,32	6 %
	6. Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství	2,74	9 %
	7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava	6,24	27 %
	8. Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla	1,38	6 %
	9. Fungující sociální systém a boj proti chudobě	1,98	9 %
	10. Zkvalitnění systému vzdělávání	1,96	8 %
	11. Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce	0,18	1 %
	Technická pomoc	0,85	4 %

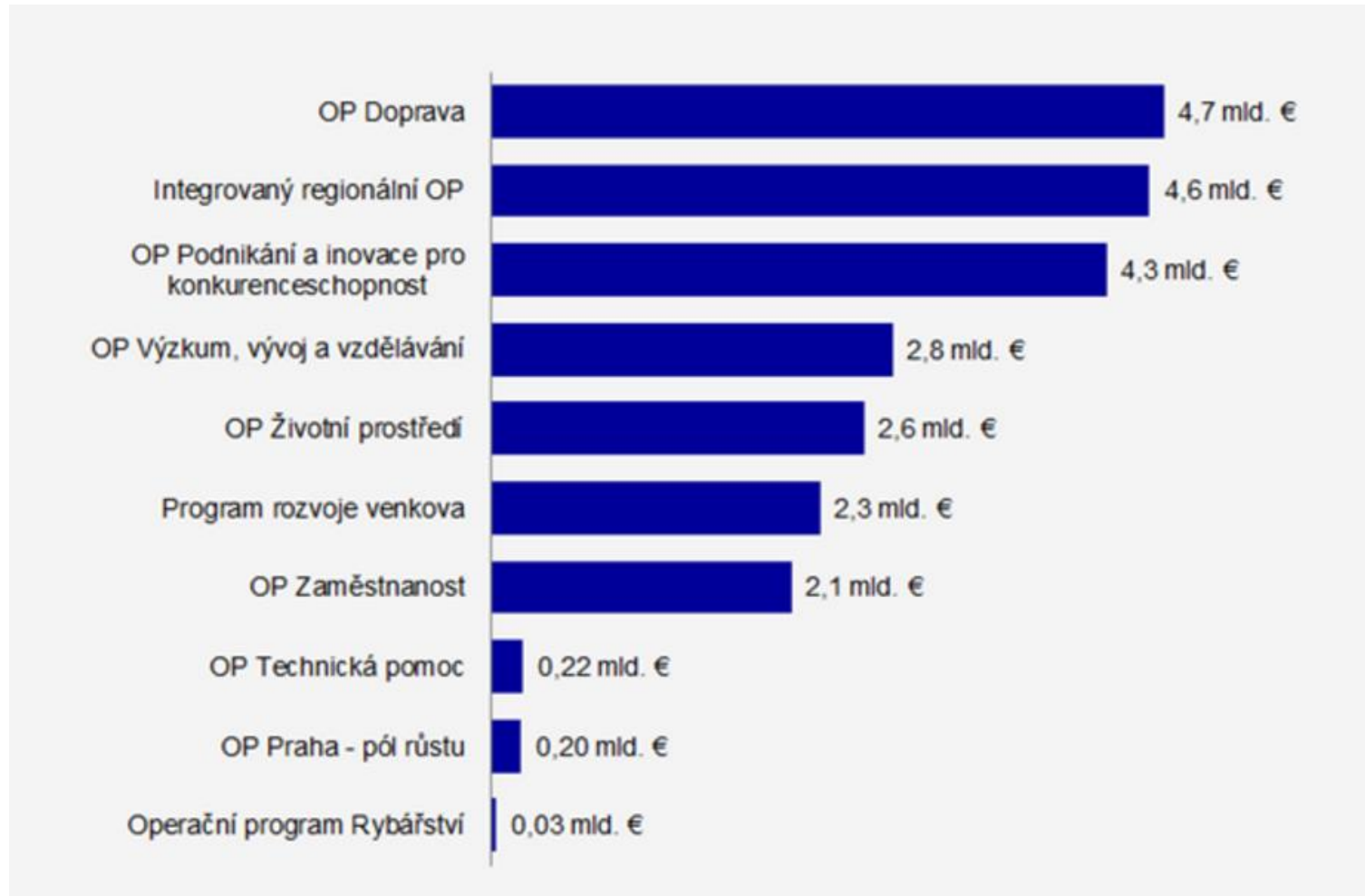
Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 1 Investice pro růst a zaměstnanost

Národní operační programy

- Celková alokace 23,9 mld. EUR
- **OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**
- **OP Výzkum, vývoj a vzdělávání**
- **OP Zaměstnanost**
- **OP Doprava**
- **OP Životní prostředí**
- **Integrovaný regionální operační program**
- **OP Praha - pól růstu ČR**
- **OP Technická pomoc**
- **OP Rybářství 2014-2020**
- **Program rozvoje venkova**

Alokace ESI fondů v ČR 2014 - 2020



Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

- **Řídící orgán**

- Ministerstvo průmyslu a obchodu

- **Zaměření**

- rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, rozvoj podnikání a konkurence schopnosti malých a středních podniků, energetické úspory a rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií

- **Financování**

- EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

- **Řídící orgán**

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- **Zaměření**

- posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj a rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

- **Financování**

- ESF / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Zaměstnanost

- **Řídící orgán**

- Ministerstvo práce a sociálních věcí

- **Zaměření**

- podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, sociální začleňování a boj s chudobou, sociální inovace a mezinárodní spolupráce a efektivní veřejná správa

- **Financování**

- ESF / YEI (Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže)

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Doprava

- **Řídící orgán:** Ministerstvo dopravy
- **Zaměření:** silniční a železniční doprava, silniční infrastruktura
- **Financování:** FS / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Životní prostředí

- **Řídící orgán:** Ministerstvo životního prostředí
- **Zaměření:** zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, nakládání s odpady, ochrana a péče o přírodu a krajinu a energetické úspory
- **Financování:** FS / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Integrovaný regionální operační program

- navazuje na sedm regionálních operačních programů a částečně na Integrovaný operační program z programového období 2007–2013
- **Řídící orgán:** Ministerstvo pro místní rozvoj
- **Zaměření:** doprava v regionech, zkvalitnění veřejných služeb, veřejná správa
- **Financování:** EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Praha - pól rústu ČR

- **Řídící orgán:** Hlavní město Praha
- **Zaměření:** posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, udržitelná mobilita a energetické úspory, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti
- **Financování:** ESF / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Technická pomoc

- **Řídící orgán:** Ministerstvo pro místní rozvoj
- **Zaměření:** servisní program pro zajištění kvalitní implementace, zajištění administrativní kapacity a monitorovacího systém
- **Financování:** FS

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Rybářství

- **Řídící orgán:** Ministerstvo zemědělství
- **Zaměření:** udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů, rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh včetně rozvoje mimoprodukčních funkcí rybníků
- **Financování:** ENRF

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Program rozvoje venkova

- **Řídící orgán:** Ministerstvo zemědělství
- **Zaměření:** rozvoj venkova, zlepšení stavu životního prostředí obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím
- **Financování:** EZFRV

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Programy přeshraniční spolupráce

- **Interreg V-A Česká republika - Polsko**
- **Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika**
- **Interreg V-A Rakousko - Česká republika**
- **Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko**
- **Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Interreg V-A Česká republika - Polsko

- Řídící orgán
- Financování
- Zaměření

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Interreg V-A Rakousko - Česká republika

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát
Bavorsko

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Programy nadnárodní spolupráce

- **Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE**
- **Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Programy meziregionální spolupráce

- **INTERREG EUROPE**
- **ESPON 2020**
- **INTERACT III**
- **PURBACT III**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

INTERREG EUROPE

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

ESFON 2020

- Řídící orgán
- Financování
- Zapojené státy

- Zaměření

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

INTERACT III

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Odkazy ke studiu

- http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/
- <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts>
- www.strukturalni-fondy.cz